

University of Groningen

We, of tomorrow

van Hengel, Guido

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

van Hengel, G. (2017). *We, of tomorrow: a history of the young Bosnian student networks*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Stellingen behorende bij het proefschrift

We, of tomorrow: A history of the young Bosnian student networks

1. *Jong Bosnië* (Mlada Bosna) bestond niet als een vereniging, bond of club. Toch is “Jong Bosnië” binnen de geschiedschrijving veelal gekarakteriseerd als een jeugdorganisatie. Om het beweeglijke en veranderlijke karakter van “Jong Bosnië” te benadrukken kan deze beter worden benaderd als een voortdurend evoluerend sociaal netwerk van activistische studenten dat zich in de periode tussen 1896 en 1914 heeft verspreid vanuit verschillende universiteitssteden in Centraal en Zuidoost-Europa.

2. Zoals recentelijk door historici is betoogd had de Oostenrijks-Hongaarse missie in Bosnië en Hercegovina een koloniaal karakter. Deze opvatting is ook toe te passen op de Bosnische activistische studenten en het ontstaan en de ontwikkeling van hun anti-Oostenrijks-Hongaarse sentiment: De Oostenrijk-Hongaarse koloniale missie speelde een cruciale rol in het ontstaan van juist die nationale en internationale infrastructures die Bosnische studenten de intellectuele ruimte gaven om zich kritisch tegen diezelfde koloniale missie uit te spreken.

3. Een belangrijk voorbeeld van de invloed van de Oostenrijks-Hongaarse missie (zie stelling 2), is dat deze missie een intellectuele ruimte creëerde die na 1908 werd gebruikt door invloedrijke professoren van de Universiteit van Belgrado alsmede door militaire en paramilitaire leiders van het naburige Servië om een nieuwe generatie van anti-Oostenrijkse activisten te vormen in Bosnië-Hercegovina.

4. Na de annexatiecrisis van 1908 ontstond in Bosnië en Hercegovina een tegenstelling tussen een “eerste”, meer gematigde generatie en een “tweede”, meer radicale generatie van anti-Oostenrijkse activisten. Het ontstaan van deze tegenstelling werd aanvankelijk georkestreerd vanuit Belgrado (zie stelling 3), maar kreeg vervolgens een nieuw karakter in de radicale jeugdtijdschriften. Via deze tijdschriften ontwikkelde de jeugd een eigen stem en positioneerde zich vervolgens zelfstandiger in de intellectuele en ook politieke ruimte.

5. De observatie dat het culturele begrip van een ‘wij’ (Servo-Kroatisch: “mi”) een cruciale rol speelde in de ontwikkeling van verschillende maatschappijkritische stromingen onder activistische studenten in het Oostenrijks-Hongaarse Bosnië en Hercegovina, zou de basis moeten vormen van verder onderzoek en een linguïstisch-historische analyse van het persoonlijk voornaamwoord “mi” (wij) in deze specifieke context.
6. Het “Joegoslavische” of “Servo-Kroatische” karakter van de jong Bosnische studenten vanaf de demonstraties van 1912 was het gevolg van een vooral pragmatische alliantie van de anti-Oostenrijkse (Servische) studentenactivisten en de anti-Hongaarse (Kroatische) studenteactivisten in Sarajevo.
7. Dimitrije Mitrinović was de belangrijkste verbindende figuur in de internationale netwerken van jong Bosniërs en heeft zowel ideologisch als organisatorisch een grotere rol gespeeld in de culturele en maatschappelijke mobilisatie van de jeugd dan de doorgaans genoemde Vladimir Gaćinović en Gavrilo Princip.
8. De jong Bosnische studenten waren gevormd en geworteld in een stedelijke omgeving. Dat er in de historiografie een nadruk wordt gelegd op hun vermeende boerenafkomst is overdreven en deels incorrect.
9. Zowel de verbindingen van Bosnische studenten met netwerken van Russische revolutionairen van ver weg als met die van de boerenbevolking van dichtbij bestonden eerder in de verbeelding dan in werkelijkheid.
10. De jong Bosnische studenten waren gericht op de toekomst: zij beschouwden zichzelf niet zozeer, zoals vaak wordt betoogd, als navolgers van een historische strijd die eeuwen terugging, maar profileerden zich op modernistische wijze juist als de voorhoede, de “beginners” van een nieuwe tijd.
11. De geschiedenis van de toekomst houdt veel voor ons verborgen.